

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, September 30, 1981

Nr. 185

HAIG IR GROMYKA TARĖSI, BET NESUSITARĖ

IRANE CHOMEINI SUŠAUDĖ 110 PROTESTAVUSIŲ PRIEŠ ŽUDYNES

NUŽUDYTI 57 IRANIEČIAI, SEKMADIENĮ DALYVAVĘ PROTESTO DEMONSTRACIJOJE

TEHERANAS, Iranas. — Ant radienio rytą Iraną valdžią pasiskelbė, kad pirmadienį buvo sušaudyti 110 žmonių, dalyvavusių sekmadienio protesto demonstracijose. Nužudyti 57 žmonės, priklausantys Mužahadin Chalkos partijai, pasiryžusiai nuversti mulos Chomeini valdymo sistemą.

Oficialiai pirmadienį paskelbta, kad žuvo 10 žmonių, dalyvavusių protesto demonstracijose. Tuo tarpu sostinės laikraščiai praneša, kad susisaudymų metu žuvo 22 žmonės.

Demonstrantai reikalavo mirties Chomeiniui, kuris įvedė pavojingą didžiausią žudynės visoje Irano istorijoje. Susisaudymas įvyko ties parlamento rūmais. Demonstrantams kelią pastoję parlamentą saugojusieji islamiečiai, bet jie demonstrantų buvo nusautę. Veliau atvyko didelis būrys ginkluotų policininkų, už jį jie buvo apšauti. Tada buvo apsupta visa apylinkė ir suimtas kiekvienas įtariamas iranietis. Pirmą dieną buvo suimami visi, kuriuos įtarė priklausantys Mužahadin Chalkos kovotojų grupei. Žinomi šios partijos nariai visą laiką buvo šaudomi, bet pirmadienį buvo žudomas kiekvienas įtariamas. Užteko kam nors pasakyti, kad suimtas priklausė Mužahadin Chalkos grupei, kad jį priskirtų prie žudomųjų. Mužahadin Chalkos grupė niekad nebuvo gausi, bet dabar iš 110 sumintųjų, 57 buvo šios grupės nariai. Tvirtinama, kad prie šachovisame Teherane tiek tebuvo.

Niekas nekaltas apie Abadaną

Pirmadienį, kai Chomeini įsakė šaudyti visus suimtus protestuotojus, Teherano radijas paskelbė, kad Irano kariuomenė atėmė iš iraniečių Abadaną. Visi naftos sandėliai ir įrenginiai naftai rafinuoti vėl atiteko ir iraniečių rankas. Antradienį Teherano radijas nieko nesakė apie tokį didelį laimėjimą Abadaną, bet pasakojo apie visų suimtųjų iraniečių sušaudymą. Vyriausybė pareiškė, kad šaudyti kiekvieną, kuris drįs protestuoti prieš dabartinę vyriausybę.

Daugeli stebina Irako tyla. Jeigu būtų buvęs toks didelis mušis, kaip Teherano radijas pranešė, tai pranešimą turėjo paskelbti ir Irako radijas. Bet

Irako vyriausybė tyli, tarytum nieko Abadanė nebūtų įvykę.

SUSILPNEJO KANCLERIO SCHMIDTO POZICIJA

BONA, Vakarų Vokietija. — Schleswig Holsteine vyko rinkimai į vietos savivaldybes, kurios susilpnino kanclerio Helmuto Schmidto poziciją.

Minėtoje provincijoje pirmadienio rinkimus laimėjo krikščionys demokratai. Jie surinko 50,2% balsų. Jie gavo daugumą. Jie galvojo atsigauti ir kitose provincijose. Schleswig Holsteine socialdemokratai gavo 36,9% paduotų balsų, o V. Vokietijos Laivieji Demokratai, sudarę koaliciją su socialdemokratais, laimėjo 6,4%. Likusieji balsai atiteko kitoms mažoms politinėms partijoms.

Kancleriui pakankė socialdemokratų skilimas dėl krašto gynimo. Dalis socialdemokratų pasisakė prieš bendradarbiavimą su Šiaurės Atlanto Sąjunga.

SOLIDARUMO UNIJA STIPRINA JEGAS

DANCIGAS, Lenkija. — Tuo jau po karo Lenkijoje buvo sudarytas, darbininkų apsaugos komitetas, kuris gindavo valdžios persekiojamus darbininkus. Lenkijos darbininkai kartais suvaidino svarbų vaidmenį prieš komunistų vyriausybę, o vėliau ginavo teisumus.

Dancigan buvo suvaidinęs darbininkų Apsaugos komiteto nariai, pasitarė ir nutarė baigti iki šio mėto vestą darbą. Vienas komiteto narys pareiškė suvaidintiems atstovams:

— Darbininkų Apsaugos komitetas nutarė baigti darbą. Mes pilniausiai pritariame Solidarumo unijos tikslams, todėl mes visi baigiame iki šio mėto vestą darbą ir įsijungiame į Solidarumo unijos veiklą. Kongresas šiltai plojo.

— Chicago policijos vadas pareiškė, kad Chicagoje padidėjo žmogžudysčių skaičius.

Arkivyskupas P. Marcinkus

Cicerietis P. Marcinkus vakar popiežiaus pakeltas į arkivyskopus ir paskirtas Vatikano me-ro pareigoms.

Spalio mėn. prasideda medžioklės sezonas. Ne visiems paukščiams ir gyvūnams jis visur vienodas, bet medžiotojams jau laikas gauti leidimus.

MARCINKUS PAKELTAS Į ARKIVYSKUPUS, PASKIRTAS VATIKANO MERU

CICEROJE GIMĘS IR AUGĘS DVASISKIS PASIEKĖ AUKŠTO LAIPSNIO IR VIETOS

ROMA, Italija. — Popiežius Jonas Paulius II paskyrė cicerietį vyskupą P. Marcinkų Vatikano miesto meru ir pakėlė jį į arkivyskopus. Tai pats įtakingiausias lietuvis dvasiskis ne tik Romoje, Vatikane, bet ir visoje Romos katalikų bažnyčioje.

Matyt, kad arkivyskupas Marcinkus yra geras administratorius, gabus politikas, pažįsta katalikų bažnyčios vadovybę ir pasiėmė tokio aukšto laipsnio ir pareigų. Be angli, italų ir lotynų kalbų, jis kalba ir lietuviškai. Ilgus metus jis tvarkė Vatikano finansus, o kai popiežius važinėjo į užsienį, Marcinkus tvarkė popiežiaus finansinius ir diplomatinis reikalus.

Arkivyskupas gimė, augo ir mokėsi Ciceroje, kur jo motina dar ir šiandien tebegyvena. Ne tik cicerietis, bet ir visa Chicago pažįsta energingą jaunuolį, pasiryžusį tapti geru kunigu ir pasiruošti tikybinei organizacijai. Jam teko parodyti daug energijos ir taktos visame savo darbe. Radijas praneša, kad naujai paskirtas arkivyskupas bus ne tik Vatikano meru, bet privalsės prižiūrėti ir bankus, radijo stotis, viešąją tvarką ir turės turėti ryšių su daugeliu diplomatų, kiekvieną dieną atvykstančių į Romą.

Iki šio mėto nei ma.šjonai, nei jėzuitai nieko nepasiekė Vatikane — pabuvę ten porą metų, buvo siunčiami namo. Jeigu turės taktą ir žinią, tai dabar arkivyskupas Marcinkus galės jiems padėti.

— Asesorius Hynes tvirtina, kad Chicago burmistras planuoja nauji mokesčiai nevienodai palies namų savininkus. Jais galės pasinaudoti turtin-gesnieji.

— Specialistai apskaičiuoja, kad natūralių dujų (gaso) kainos pakils bent 25%.

ISLEIDO ŠNIPĄ GUENTER GUILLAUME

BONA, Vakarų Vokietija. — Vokietijos prezidentas Karl Carstens dovanojo bausmę Rytų Vokietijos šnipui Guenter Guillaume, dėl kurio buvęs kancleris Willy Brandt buvo priverstas atsistatydinti iš kanclerio pareigų.

Guenter Guillaume iš Rytų Vokietijos atbėgo į Vakarų ir įtikino Brandtą ir kitus partijos narius, kad jis buvo komunistų priešas. Jis po kelių metų valstybinės tarnybos įtikino kanclerį ir žvalgybos viršininką, kad juo galima pasitikėti. Brandtas jo nepažino, bet jis pasitikėjo kitais bendradarbiais. Jis paėmė savo kanceliariją, kur Guillaume priėjo prie slapto valstybės dokumentų ir pranešė Rytų Vokietijai. Vokiečiai jį sučiupo ir nuteisė, o dabar iškėlė su kitu kaltiniu.

TAUPYMO BENDROVĖS TURI NUOSTOLIŲ

WASHINGTON, D.C. — Didelė dalis Amerikos taupymo ir skolinimo bendrovių pirmąsias šiuos metus mėnesiais turėjo nuostolių. Bendrovės, turėjusios tipiškus atsargos fondus, tų nuostolių nejaucia, bet silpnus fondus turėjusios bendrovės bando susispausti ir atleisti be-reikalingus tarnautojus.

Federalinė agentūra apskaičiavo, kad apie 4,000 taupymo bendrovių per pirmą pusmetį turėjo nuostolių. Buvo tokių, kurios jau praradus metais turėjo susispausti, nes nepajėgė investuoti turimų pinigų. Federalinė agentūra yra apdraudusi 3,927 taupymo bendrovių. Gauti duomenys rodo, kad iš tų bendrovių 2,710 turėjo nuostolių. Visi susirūpinę.

— Specialistai apskaičiuoja, kad natūralių dujų (gaso) kainos pakils bent 25%.

BAIGIASI PINIGINGA NAFTOS GADYNĖ

LONDONAS, Anglija. — Jau praėjo ta gadyne, kada stovėjo ilgiausios laivų eilės ir laukė naftos. Dabar dauguma jau apsirūpino nafta ilgesniam laikui ir visa eilė naftos bendrovių artėja prie bankroto. Jos sudarė biudžetus pinigams leisti, o kai paklausa sumažėjo, tai padėtis pasidarė keblė. Kai kurios bendrovės liko be pinigų ir artėja prie bankroto.

Saudi Arabijos šeichas visą laiką kovojo su naftos bendrovėmis, norinčiomis vis labiau pakelti kainas, bet negalėjo jų įtikinti. Jeigu būtų palikę \$32 už statinę, tai dabar padėtis būtų kitokia: tiek daug bendrovių nebūtų prie bankroto. Visa eilė valstybių ėmėsi priemonių naftos gamybai sumažinti.

— Artėja laikas, kai ir \$32 už naftos statinaitę gali būti didelė suma — pareiškė šeichas Jamani.

ĮVEZTAS PLIENAS KENKIA PRAMONEI

NEW YORK, N.Y. — Rugsėjo mėnesį į Ameriką buvo įvežta 2,226 milijonai tonų plieno iš įvairių užsienio valstybių. Toks didelis plieno kiekis sudarė beveik ketvirtadalį plieno, reikalingo Amerikos rinkai. Statytojai perka pigesnę užsienio plieną, bet tas įvežtas plienas sulėtina Amerikos plieno gamybą. Sumažinus gamybą, sumažėja ir darbas plieno dirbtuvėse. Amerikos plieno dirbtuvės, negalindios parduoti ketvirtadalio kraštui reikalingo plieno, atleidžia darbininkus.

Dabar Amerikos plieno gamintojai ieško priemonių, kaip tą plieną pigiau pagaminti. Jei užsieniečiai pagamina ir atveža pigesnę plieną, tai ir Amerikos pramonė turi išmokti.

— Chicago Heights priemiestyje buvo pastatytas penkis atomatams deginti, bet kai jis dabar sugedo, nutarta jo netaisyti, nes ugnis gamino nuodingas dujas. Jis kainavo 40 milijonų dolerių.

RUSAI NENORI KALBĖTI APIE 250 ATOMINIŲ RAKETŲ

ABU NUTARĖ DAR KARTĄ SUSITIKTI SVARBESNĖMS EUROPOS TAIKOS PROBLEMOMS APTARTI

AMERIKOS PATARĖJAI PASILIKS SALVADORE

WASHINGTON, D.C. — Salvadoro prezidentas Napoleon Duarte kalbėjosi su prezidentu Reaganu ir atsakingais užsienio ir krašto apsaugos patarėjais.

Dabartinį metų Salvadore yra 56 JAV kariai patarėjai. Manoma, kad jie ir toliau ten pasiliks. Jeigu bus reikalo, tai jų patarėjų skaičius gali būti padidintas.

Patarėjai duos strateginius patarimus, bet praktiškai patarėjai parodo, kaip pataisyti sugedusius lėktuvus, sunkvežimius, kulkosvaidžius ir kitas priemones.

Nepatyrę Salvadora mechanikai yra jiems labai dėkingi už neikainojamą pagalbą.

JORDANIJĄ NELEIDO SPROGDINTOJŲ Į IZRAELĮ

JERUZALĖ, Izraelis. — Dabar paaiškėjo, kad Jordanijos karalius sustabdė palestiniečius, kai jie buvo pasiruošę įsibrauti į Izraelį ir išsprogdinti svarbias Izraelio energijos dirbtuves. Jordanijos pasienio sargai sulaukė palestiniečių, pasiruošusių įsibrauti į Izraelį ir išsprogdinti svarbias energijos dirbtuves. Išardę ir išklusinę suimtus palestiniečius, ir nustačius, kad juos siuntė Irako karalius, jis pasiuntė savo brolių į Iraką ir patarė daugiau palestiniečių nesiųsti į Izraelį. Irakas paklausė ir išvengė didelės nelaimės. Dabar Jordanija nori sulaukti padėkos už gerą darbą.

— Chicago burmistras Jane Byrne pareiškė, kad atsausk specialią policiją iš greitųjų traukinių, nes nusikaltimų skaičius ten jau beveik išnyko.

— Ponios Bessie Truman sveikata taisyti. Ji jau galėjo laisvai pasikalbėti su savo gydytoju. Dvi dienas negalėjo žodžio išsakyti. Jai 96 metai.

— Antradienį aukso uncija kainavo \$137.

NEW YORK, N.Y. — Sekretorius Aleksandras M. Haig Jr. pirmadienį penkias valandas tarėsi su Sovietų užsienio reikalų ministru Andrei Gromyka, bet nesutarė. Pasitarimai vyko Sovietų ambasadoje.

Sekretorius Haig, išvykdamas iš Sovietų ambasados, atsisakė daryti bet kokią pareiškimą. Jis tik pastebėjo, kad pranešimą apie pokalbį padarys Sovietų ambasada.

Dan Fischer, Valstybės departamentu atstovas, pareiškė, kad sekretorius Haig ir užsienio reikalų ministerio Gromykos pasitarimai ėjo puspenktos valandos, o vėliau buvo pakviesti abiejų valstybių atstovai, kuriems buvo pasakyta, kokie klausimai buvo liešti, kas aptarta ir nesutarė. Pasitarimas buvo darbingas, klausimai buvo aptartami iš eilės, darbingoji nuotaikoj. Nutarta susitikti dar kartą.

Dan Fischer nenorėjo plačiau aiškinti, bet laikraštininkai pajėgė ištraukti iš jo dar kelis pareiškimus. Jie paklausė, ar buvo svarstomas atomo ginklų sumažinimas Europoje. Dan Fischer atsakė, kad jis buvo. Pasirodė, kad Sovietų ministeris pareikalavo, kad atomo ginklai būtų išvežti iš Europos. Čia ėjo ne tik tai Vokietija, bet taip pat pareikalavo, kad juos išvežtų iš Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos. Nereikalavo, kad išvežtų juos kitų valstybių, nes rusai žinojo, kad kitos Europos valstybės atominį ginklų nebuvo. Atominį ginklų Vokietijoje turi Amerika, bandė atominis ginklus gamintis Prancūzija ir atominį ginklų gali būti Didžiojoje Britanijoje.

Buvo paklausta Sovietų Sąjunga, o kaip su Sovietų atominiais ginklais, laikomais Rytų Europoje? Gromyka atsisakė apie tuos ginklus kalbėti. Sekretorius nurodė, kur 250 Sovietų raketų įrengia.

— Antradienį aukso uncija kainavo \$137.

Vienas Indijos lėktuvas buvo priverstas nusileisti Pakistane. Lėktuvas buvo pagrobtas su 146 keleiviais. Kitas lėktuvas buvo pagrobtas ir priverstas nusileisti Kipro saloje. Keleiviai buvo paleisti, o grobikai turėjo pasiduoti policijai.

KALENDORELIS

Rugsėjo 30: Jeronimas, Zymantas, Uponė, Duongis, Girdilė, Eidminas.

Saulė teka 6:46, leidžiasi 6:35. Oras debesuotas, šiltesnis, lyjūs.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto DON PILOTAS

DIEVAS IR DU LATRAI

Prancūzų karalius Napoleonas III, kaip aistringai ieškojo sau garbės, neturėjo nei krislo savo didžiojo gimtinio gabrumo, ar charakterio.

Sykį jam būnant sveicu pas mus čia Maskvoje, ypač krito į aki, kad apie paties Dievo paveikslą centre, didžiojo salėje (karališkų rūmų) buvo iš abiejų pusių sukabinta — karaliaus ir jo sūnaus fotografijos, tuo, neva bylojant rusų tautai apie karalių neklaidingumą. Kombinacija taip patiko, kad vos grįžęs namo į Paryžių Napoleonas III išdrįso liepti tokią karališką trejukę iškabinti ir savo priemonių salėje, tikėdamasis net prirenkti prancūzų tautą savo naudai.

Deje, įvyko visai priešingai, nes kaip priežodys sakoma — per daug druskos visai sugadina košę. Mat, prancūzai, tai ne rusai! Juos karalius jau pirmojo baliaus metu, matydamas, kad svečiai šnairomis apeina aplink, nerodydami nei mažiausio dėmesio, ne tik visiškai be pagarbos trijų paveikslų kombinacijai (jo ir sūnaus fotografijos aplink Dievo paveikslą), staiga

liepė pertraukti linksminimąsi ir nebežinodamas pats dabar nuo ko pradėti nustebintai publikai pradėjo kurti balsu nuo savo karo ministerio:

„Ar gi tamsta nematai, kas čia per paveikslai?“ graudė jis šiam mirtinai tylint.
„Kas yra vidury“,
„Dievas“,
„O kas iš šonų?“

Sisai apsimetė, kad jau per daug išgėrė vyno: „Tai, tur būt, du latrai kurie buvo ant Alyvų kalno kartu nukryžiuoti“, stengėsi jis, neva, atspėti iš atminčių. Taip karaliui tas biznis ir neišdegė, ant rytojaus kvatojo visas Paryžius, gi karalius, įsiutęs, užsidarė vienuoje trims savaitėms, gi po to liepė visus tris paveikslus sudėginti ir daugiau, kol gyvas, tokių špūsų nebekartojo. Mat, vis dėl to Paryžius — ne Maskva, o prancūzai — ne rusai.

Jei skaitytojai įdomu, prancūzai daug metų rusą imdavo už keiksmazodį, o paskutiniu laiku ji, neva, praplėtė, imdami visus slavus.

(Iš „Juoktis — Sveika“)

• 1979 metais skrybės pasiekė viršūnę. 1.18 milijonai skrybių JAV, palyginant su 1.13 milijonų ankščiau buvusių skrybių. Tai reiškia tris kartus daugiau, negu buvo prieš 20 metų. Skrybių skaičius, turint galvoje gyventojų skaičių, du ir pusę kartų daugiau, kaip buvo prieš 20 metų.

• Kiek kartų 486 milijonai yra daugiau nuodingas, negu arsenikas? Tiek nuodingas, kad tik tai suvėję antpirščio įtaipos kiekio to nuodo užtektų visą žmonių rasę išnuodyti. Pagal „Parade“ žurnalo, Plutonium yra radioaktyvus elementas, vartojamas atominėms bomboms gaminti reaktoriuje. Natūralus Plutonium turi tikrai nedidelį kiekį uraninio rūdėje. Bet

oranduolinis reaktorius pagamina neįmanomai didelius jėgos kiekius, ir vis jo gaminimas plinta visame pasaulyje.

• Dyslexia yra žmogaus smegenų sutrikimas (dysfunkcija), gali palieti net normalaus žmogaus skaitymą ir rašymą. Tačiau yra ir išeitis bei pagalba. Pagal švedų psichologo Pauliarieni, skaitant spausdintą raštą atrodė iš atbulos pusės (žydiškai), todėl, kad skaitydamas mato iš dešinės smegenų, pusės vietoje kairiosios pusės. Dr. Parieni galvoja taip, kad skaitymas apverssta raštą „aukštyn kojom“, turėtų išspręsti problema.

• Stockholmo naujos studijos International Peace Research Institute praneša, kad 75 % visų satelitų erdvės skraido nuo Erdvės Amžiaus pradžios militariais tikslais. Nuo 1957 metų, 1,801 satelitas paleistas kariniais sumetimais. 1980 m. 103 satelitai buvo paleisti į erdvę. 14 JAV ir 89 Sovietų Sąjungos.

Don Pilotas

Trys „L“

Liusi, Lili ir Loreta. Kaip iš vaško kad nulieta; švelnių bruozų negailėta.

Skulptoriaus skoningo būta. Apie meną nusimanęs. Lipdė, tepė, drožė, skuto — Ir išėjo trys pelenės...

Seklyčios užveizda

KĄ PIRMAUSIA PADARYT?

Du benamiai vėlai naktį kalbasi parke:
— Ką tu darytum, jei staiga taptum milijonieriu?
— Liepčiau parkuose ant visų suolų įtaisyti pagalves.

DABAR TIKRAI SUPRAS

Po smarkios audros mažas Algirdukas klausia tėvuko:
— Kas tai yra perkūnas, tėveli?
— Tai yra griaustinis debesys.
— O kas yra griaustinis debesys?
— Juk sakiau, kad tai perkūnas!

TINKAMAS PAVYZDYS

Fizikos pamokoje mokytojas aiškina vaikams, jog šaltio įtakoję kūnai mažėja.
— Petreli, duok man šio reiškinio pavyzdį.
— Pavyzdžiui, žiemos metu dienų yra trumpesnės, negu vasarą, — atsakė Petriukas.

PO KONKURSO

Surengtame valgymo konteste Juodelė sudorėjo 2 svarus dešrų, keptą vištą, anį ir tuziną varškėčių.

Eidamas namo, jis tarė savo draugui:

— Neprimink mano žmonai, kad laimėjau kontestą.
— Kodėl?
— Nes gali man neduoti vakarienės.

NESURADO KO, REIKĖJO

Išimniam Vilniuje komunistų žurnale „Svyturys“ aprašytas toks nuotykis:

„Pramonės kombinatas nusprendė parinkti iš elektrotechnikos mokyklos „Elfa“ Vilniuje du specialistus ir pasiųsti juos į Belgiją vieno mėnesio praktikai.

Ten jie turėjo pasigilinti kilminių lempučių gamyboje. „Nuvykę į Belgiją sykiu su kitų tarybinių respublikų technikais, tie du vyruklai išista mėnesį ieškojo tokios gamybos ir nesurado. Pasirodė, jog Belgijoje tokios lempučių visai negaminamos.

NETIKRUMAS

Du garboviečiai kariaus žygiavo 10 kilometrų. Abu jie buvo dideli rūkoriai, abu turėjo cigarečių, bet neužsirūkė.

Kiekvienas galvojo, o gal jis neturi cigarečių?

Nuotykis

— Kur tu prasimaušė kaktą?
— Grįždamas vėlokai namo, netikėtai susidūriau...
— Su spinta ar durim?
— Ne, mane užklupo žmona.

• Džiovink šieną, pakol sau lė šviečia.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, baisiai liūdna, kad mudu palikome be globėjo ir vado: Rimmo Nerimavičiaus, a. a. Prano Luko-Lukoševičiaus. Buvo geras žmogus, Modernios Mozaikos ir Magaryčių redaktorius.

— Taip, tėve, garbingai palidovome garbingą žmogų su bažnytinėmis apeigomis Lietuvių Tautinėse kapinėse. Prieš keletą metų jo iniciatyva buvo įsteigtas humoro ir pastabų puslapis „Naujienu“ dienraštyje, ir spausdinamas kiekvieną trečiadienį. A. a. Pranas Lukas įeidavo mudvieni pasikalbėti. Velionis pasirašinėdavo įvairiais slapyvardžiais: Siga Pasilytė, Patarimai: „Aplink mus ir namus“ ir t. t.

— O kas rašydavo „Magaryčių“ skyriuje, Maiki?

— Rašė Don Pilotas ir kiti. O kai benradarbiai užtrūkdavo, tai Pranas Lukas pats parašydavo žinai, žmonės mėgo Magaryčius.

— Kas dabar bus, Maiki, kai mūsų mielas globėjas iškelia į amžiubę?

— Nežinau, tėve.

— Kur mudu galėsime susitikti ir pasikalbėti?

— Pranas Lukas — Rimas Nerimavičius sunkiai sirgo kojų artritu, negalėjo nė vaikščioti, nė pastovėti. Lovoje gulėdamas rašė ir jo redaguojamas „Modernios Mozaikos“ puslapis išeidavo punktualiai.

— Kas dabar jo vietą užims, Maiki?

— Jo vietą užimti vargu ar kas galės. Kiekvienas žmogus turi savo pažiūras ir sugebėjimus rašyti. Kai aš užėdavau „Naujienu“, Pranaš raskdavau prie telefono Switchboard besedintį. Pamatęs mane su šypsena ištiesdavo ranką ir paklausdavo: „Ką nauja girdėjai?“ Paskutiniaisiais metais Prano prie telefono neraskdavau. Jo vietoje sėdėjo kitas žmogus. Prano Luko rašomasis statusas buvo užimtas, visų rašinių kurių buvo pilni stačiai ir ant stalo krašto, jau nebuvo Tarnautojai pasakė man: Prano čia nėra. Jis serga, lovoje gul...

— Mudi, Maiki, kaip tas „amžinas žydas“, keliavome nuo 1905 metų per pelkes ir klūtis, kol atsidūrėme Chicagoje — lietuvių sostinėje. Iš Bostono mas išvarė, bet šikagiečiai svetingai priėmė. Pradžioje buvo patekę ne ten kur reikėd, bet suradome svetingą sutikimą a. a. Prano Luko-Nerimavičiaus pastogėje. Kaip naujokai, čia mudu kalbėdavome žemaitiška tarme, „žemaitiškai“, bet Pranas-Prank mus išmoko kalbėti lietuviškai. Aš labai gerbiu Praną, kad jis Lietuvoje buvo karškus, politininkas, mokytojas. Mudu turime kažką bendro, nes ir aš buvau generolas, kai jaunas buvau. Aš gerbiu Joną Mozaitį, kuris sergantis Praną prižiūrėjo, globėjo. Ir kiti Naujienu tarnautojai ji aplankydavo ir valgiu ap rūpindavo.

— Pranas Lukas mirė tame pačiuose ir skuta bulves...

„Naujienu“ namo kambaryje, kuriame prieš daug metų gyveno rašytoja Jūte Zemaite, tėve.

— Tegul jis išsisi svetingoje JAV žemėje. Saulius Simoliūnas ir nekrakolą parašė.

— „Naujienu“ skaitytojai pasiges tauraus lietuvių, tėve, o mudu ilgai ilgai atsiminsime Praną Luko-Lukoševičių. Mane ima nerimas, kad mes pavėlavome į kapines atvykti. Kai mudu atvežėme Magaryčių bendradarbis Don Pilotas, tai a. a. Pranaš Luką jau radome į duobę įleista. Pastovėjome keletą minučių prie dar žemėmis neužpildyto karsto giliai susikaupę ir grįžome su prisilgta nuotaika namo.

— Tai sudevė, Maiki. Dar pasimatysime?

TAI GADYNĖ

Tai gadyne atėjo Kelnų skaičius padaugėjo. Va sijonai im retėti, Kelnės im įsigalėti.

Siauros, trumpos it dūdelės, Vos tik aptemptos blauzdelės. Ir mądrybės jom nėtrūksta Papirosų dūmai rūksta.

Sutikau štai rmąą diktą, Širdyje man darės piktas: Buvo kelnės apsimetus, Į baidyklę pasivertus.

Kad save ji pamatytų, Gal tas kelnės nukratytų, Jai tos kelnės nepirinka, Jos parodo protą menką.

Vyrai, jūs padumavokit, Tuoį save jūs pamieruokit, Tuščiagalviais jūs pabūkit, Siūnūs sau pasisūkit.

Imkit sūknes dėvėti Ir be pančekų avėti. Pamatykit, pastebėsit, Kokią pramogą turėsit.

Imis jūs žmonos susigėsti, Sijonus geis vėl tureti. Taip joms protą jūs grąžinsit, Kvailą madą panaikinsit. Perkūnas.

Nesuprato...

Pas kamietį, kuris sirgo užsienėjimo liga, atvežė gydytoją. Pastarasis pažūrėjo į ligonį ir užlėjęs ranką ant peties, klausia:

— Na, tai kas gi tave daugiau sia vargina, prieteliau?

— Taigi, va ji, ten sėdi prie

Patarimas išimylejusiui draugui

Tai tau įkrito meilė golą. Ji patiesė tave knokaut. Tave, kaip jankiai kinas puola Ir nebeduoda atsigaut.

Su sprausminiais lėktuvais sukas Amuras po širdies klojimą, Nešas strėles, lankus, bazuką, Na, ir dėl visko karabiną.

O aš šaukiu, kaip per „Margutį“, Kaip šimto metų gramafonas, Kam tau Nijolės ir Birutės, Ir kam tau Cesės arba Onos, Kokiems velniams tau šis sijonas? Te jis kitam ant kaklo karias... Mylėjai liesas ir neplonas, Apvažiavai visokias zonas, Ir kai likai amerikonas, Bus tau merginų milijonas Ir tų visokių meilių mares.

O kai nuo žvilgsnių širdį sąla Ir virsta ji į sachariną, Tada bandyk gerti alų Ištrenk Amurui karabiną, Ir uždainuok: Ei sinjorita, Pabaikim mudu giesmę šitą, Šio Icecreamo jau mums užtenka. Amuras bėga, meta lanką, Palieka, kaip Korėjoj kinas Ir bazukas, ir karabinus... O aš geriu galoną vyno, Vietoj garsaus penicilino Ir susunku: velniop graboriai, Dar aš labai gyventi noriu, Nes širdį vėl turiu, ne blyną.

Jau kvit, mergyt, šiandien užšvenčiam. Vėl iš menulio grįžkim žemėn, Tegū kiti dėl niekų kenčia O mūsų liūdnei meilei Amen.

P. S.

Tariau tau toki žodį, drauge, Pagerbdamas draugystę seną. Juk milijonus meilė smaugė Ir jie vistiek visi gyvena.

Mikas Mužikas

(Iš Pelėdos žurnalo)

VAIKO LOGIKA

Motina eina su savo septynerių metų sūneliu gatvė.

Pakeliui pralenkia ponitę su aiškiomis nėštumo žymėmis. Gyvas vaiko protas tuojau reaguoja į tą vaizdą:

— Mamytė, ką ta ponia turi savo pilvę?

Motina, nustebinta tokiu klausimu, nežino kaip į tai atsakyti, bet, kaip įprasta tokioms atvejais, griebiasi kas pasitaiko:

— Ką turi? Na, kaip čia pasakius... vandenį...

Berniuko veide atsimuša aiški mintis:

— Vanduo? Jeigu taip, tai jos kūdikis jau dabar gali mokytis plaukioti!

NEAISKU

Viršininkas tardo naują savo tarnautoją:

— Ar tu manai, kad aš esu idiotas?
— Aš nežinau, nes neseniai čia dirbau.

TIKTAI SUAUGUSIEMS

Garsi prancūzų rašytoja G. Sand (1801-1876) pradėjo savo literatūros karjerą dar būdama pasėję.

labai jauną mergaitę. Tikroji jos pavardė buvo Lucille Aurore.

Vieną savo pirmųjų veikalų ji pašventė meiliškiems vyro nuotykiams. Sykį tūlas šeimos draugas atnešė tą knygą rašytojos motinai.

— Tikrai puiki knyga! — tarė jis, — bet tik ne jaunoms merginoms.

Tuo tarpu į kambarį įeina pati jauna autorė. Pažinusi savo knygą, ji prašo motinos parodyti. Motina gi, nieko nežinodama apie dukters asilųėjimus, atsako:

— Ne, brangioji, atleisk... toji knyga dar tau per anksti skaityti.

RAMINANTI ŽENIA

Vandenynė pakilo audra. P. i. kapitono pribėgo persigandusi kelevė ir šaukia:

— Kapitone, ar tu čia, kad šioj vietoj vandens gylys tikia 1,000 metrų?

— Ne, tik 470.

— Tai labai aciū, ogi aš taip bijojau...

• Kas gražia padarė lairėjo. Svetimiečiai žvėriškai žūrus literatūros karjerą dar būdama pasėję.

IT'S AMAZING!

IŠ SAN FRANCISCO IR APYLINKIŲ

EISMO TAISYKLIŲ NESILAIKANČIUS GAUDO
PAGERINTAIS POLICIJOS AUTOMOBILIAIS

San Francisco apylinkėse, Marin ir Costra Costa apskrityse, prieš kurį laiką pradėtas bandyti naujoviškas būdas eismo taisyklių nesilaikantiems vairuotojams gaudyti ir tvarkyti. Greitkelių policijos (California Highway Patrol) iš bendro skaičiaus 2000 automobilių 700 nebūti šviesos "balkių" virš stogo.

Oficialiai aiškinama, jog tokie balkiai turi didelį orui - vėėjui pasipriešinimą, kai policija turi smarkiai vyti numatytą pagauti automobilistą. O tai mažina greitį, motoras daugiau reikalauja benzino.

Pagerinti policijos automobiliai nebūti šviesos "balkių" virš stogo, bet jos yra priekyje, kaip ir kitos šviesos (headlights). Vairuotojo stabdymui šviesos policijos automobilio priekyje raudonai blinkuoja, be to dar smarkiai raudona šviesa yra ir auto vairuotojo pusėje, o geltona, išėjimo iš paskos važiuojančių, raišyta policijos auto užpakalinėje gale.

Naujoviškų auto bandymas buvęs sėkmingas. Tokiais automobiliais kelių policija jau ir Fresno apskrityje aprūpinta. Au-

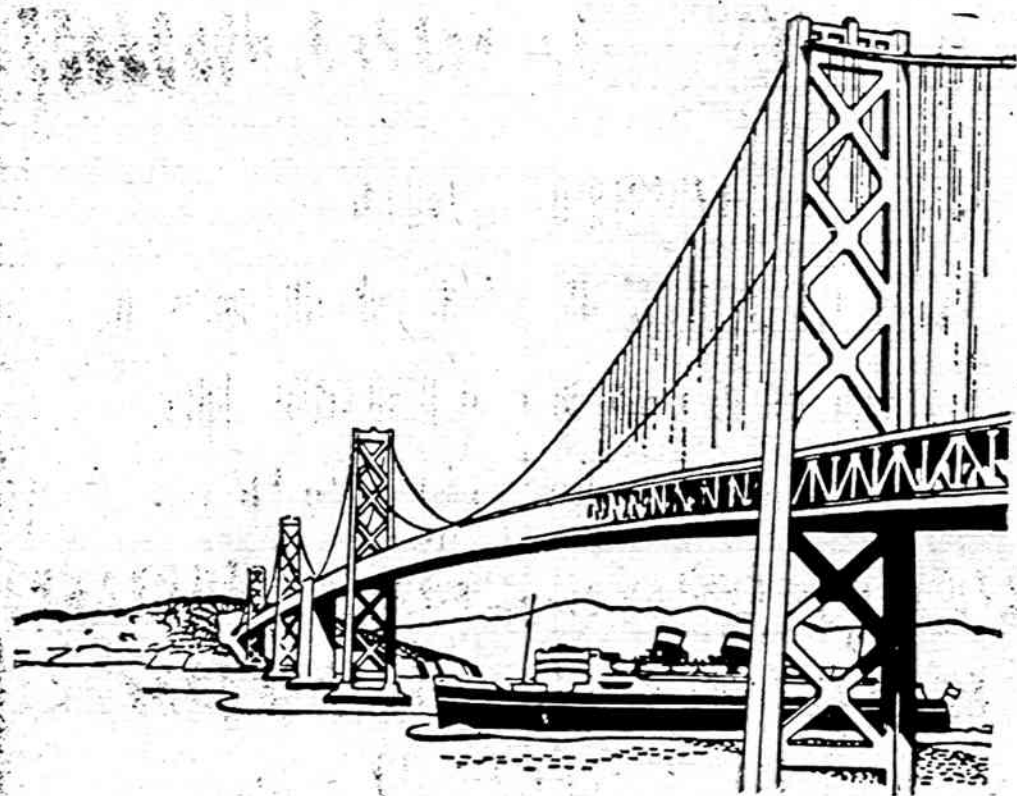
tomobilių spalva balta ir juoda, paliekama. Policijos automobiliai su "balkiais" ir su šviesomis ant stogo būsi naudojami tik ypatingai "tiršto" trafiko vietose, kad vairuotojai iš tolo galėtų matyti kelyje esančią policiją.

Vienas laikraštėninkas paklausė kelių poliijos viršininko, gal tu naujoviškų auto įvedimas yra svarbiausiu tikslu, kad lengviau būtų sulaikyti eismui prasizengusius automobilistus, nes jie iš tolo neatskiria, ar juos paprasto keleivio, ar policijos automobilis atsiveja, kai ant stogo tu "balkių" nėra? Kelių policijos viršininkas atsakė į tokį klausimą atsakyti.

Kalifornijos greitkelių policija patroluoja apie 100.000 mylių kelių. Tėra 4163 pareigūnai, o tai reikia, kad vienu tuo pačiu metu Kalifornijos greitkeliuose nėra daugiau kaip 700 policijos, neskaityt miestų, miestelių policijos ir šerifų.

Atrodo, kad apie naujoviškus greitkelių policijos automobilius žinoti reikia ne tik patiems kaliforniečiams, bet ir svečiams iš kitų valstybių čia važinėjan- tiems.

Gražus tiltas patraukia savižudžius

Viena iš turistų lankomų vietų yra Golden Gate (Aukšinių Vartų) tiltas, jungiantis San Francisco miestą su kitoje sąsiaurio pusėje esančiais miestais Marin apskrityje. Golden Gate sąsiauris toje vietoje vienos mylios pločio, tiek ir tiltas ilgumo. Tačiau jis nėra žymus ilgumu, bet savo architektūrinio grožio. Turi vieną ir kitame gale pamatinius stulpus ir iškilusias arkas, nuo kurių eina sijos sijos laikiančios tiltą, tad ir vadinamas kabančiuoju tiltu.

Oakland, Berkeley miestus

jungiant tiltas Bay Bridge vadinamas. Kitas žymesnis San Francisco apylinkėje tiltas yra Richmond Bridge. Abu yra daug ilgesni negu Golden Gate tiltas, bet turistų nepatraukia, nors Bay Bridge pasižymi taip pat savotišku architektūros grožiu, nes jį, kaip ir Golden Gate tiltą, suprojektavo tas pats inžinierius genijus Joseph B. Strauss.

Visi šie trys tiltai keleivius praleidžia tik užsimokėjus vadinamąjį tilto moitą už automobilį. Buvo laikai kai j abi pu-

M. SILEIKIS

Waukegano miesto kampelis

ses buvo tokia rinkliava, dabar pakeista tvarka. Golden Gate moitas teimamas tik i San Francisco įvažiuojant. Vienas doleris už automobilį, bet penktadieniais ir šeštadieniais reikia mokėti du dolerius. Trijų keleivių automobiliai praleidžiami veltui.

Bay Bridge 75 centų moitas imamas tik i San Francisco įvažiuojant. Richmond tilto moitas vienas doleris imamas važiuojant i šiaurę.

Golden Gate tiltas ne tik architektūros grožiu pasidžiaugti turistus traukia, bet jis garbėja ir kaip savižudžių vieta. Bėtas nuo tilto šokęs išleka gyvas.

Rugsėjo 21 d. žinių agentūros, o kita dieną ir laikraščiai skelbė, jog tą dieną trys vyrai susirado mirtį nušokdami nuo Golden Gate tilto. Pirmasis iš jų nušoko 7:21 ryto. Tai 25 metų vyras iš Texas valstybės. Nė pusvalandžio netruko jį surast ir i pakrančių apsaugos laivą įtraukti, buvo dar gyvas, bet neilgai trukus mirė. Tasai Peter Angelo Wint, manoma nenorėjo nusizudyti, o tik pagar- sėti, nes buvo apsirėngęs šiltai plaukimo šaltame vandenyje išsilaikyti drabužiais ir turėjo prisitaiss kitų išlikimui įtaisų. Jo šeima gavusi žinią pareiškė nežinojusi, kad jis iš Texas i San Francisco nukeliavo; niekada anksčiau nemėgines pavojingų šokių, angliškai - "dangerous stunts".

Tą patį rytą apie 8:45 val nuo tilto nušoko, kitas turistai, Donald Christian, 18 metų, iš Ohio. Jo lavoną po valandos iš vandens ištraukė. Ant tilto pat-

liktuose daiktuose rastas ir savižudystės laiškas - atsisveikinimas.

Vakare, apie 8 val., nušoko nuo tilto i mirtį trečias vyras, 38 metų Jack Nelson. Lavonas surastas tik kita dieną. Jam gyvenimas buvęs tikras pragaras ir prieš tai jau ketvertą kartų nuodais ir kitaip bandęs nusižudyti, bet nepavykdavo. Jis kalifornietis, iš Sahinos miesto.

Tą pačią dieną tilto darbininkai nutraukė ir ketvirtą vyrą, pradėjusi laiptoti, kur nevalia. Jis sakė, jog bandęs nuraminti nervus, kad galėtų i sąsiaurio vandenį nušokti. Nuvėztas i ligoninę protui iširti.

Ši pavasari suėjo 44 metai, kaip Golden Gate tiltas pastatytas. Per tą laiką, iškaitant čia pamintuosius, nuo tilto nušokdami nusizudė 714 asmenų. Yra buvę 18 dienų, kai po du savižudžius kasdien nušokdavo, o po tris yra nušokę spalio 6 dieną 1967 m. ir rugpj. 8 d. 1971.

KALEJIMAS IR PABAUDA
UŽ SUNIUKO
PASKANDINIMĄ

Ši žinia Kalifornijos laikraščiuose, bet ne iš Kalifornijos, o iš Floridos. Tampa mieste pietietis nubaustas už 6 savičių suniuko paskandinimą, už žiaurų elgesį su gyvuliu, nes keletą kartų suniuką i ežerą metęs, pagaliau panardinęs palaikęs. Tą matęs laikraščio foto korespondentas teisme paliudijo.

Kaltinamąjį teisėjas nubaudė 30 dienų kalėjimu ir \$300 baudos. Jis aiškinosi, jog norėjęs pratinti suniuką nebijoti van-

dens ir išmokyti plaukti.

Žinią paskaičius prisiminė vaikystės laikai Lietuvos kaime. Ūkininkai mylėjo gyvulius, bet kai suniukų ir kačiukų per daug prisiveisdavo, be baimės būti i teismą patrauktai, juos vėlen duobėj (i maišą sudėję) palaidodavo.

J. Klauseikis

Marquette parko lagūne

Artėjant medžioklės sezonui, i Marquette parko lagūną iš Wisconsin, Minnesotos ir Kanados priskrido daugybė laukinių ančių ir kanadietišku žasų. Praeitą sekmadienį, rugsėjo 27 d., teko prisikaityti apie 14 žasų ir gal porą šimtų ančių. Šie paukščiai yra labai jautūs, žmonių nebijo, ir noriai lesa jiems numetamą maistą.

Be ančių ir žasų, dar prisikrenda labai daug žuvėdrų, kurios yra labai agresyvios ir atima antims ar žąsims mėtomą maistą. Parke yra ir labai daug balandžių.

Antys ir žąsys parko lagūne išbū, kol pradės užšalti vanduo, o vėliau jų dauguma išsiskris i pietines valstijas. Net i lagūnai užšalus, kai kurios antys ar kanadietiškos žąsys pasilieka žiemoti. Sakoma, kad per praeitą žiemą parke išbuvo net 7 žąsys, kurias žmonės maitino duonos trupiniais ir kukurūzais.

Pavasari ležams nutirpus paukščiai ir vėl, kiti tik laikinai, sustoja parko lagūne. Sakoma, kad praeitą pavasarį buvo ke-

ZIGMAS I. GURA

LIETUVIŲ IR LENKŲ SIMBIOZĖ

(Tęsinys)

Tadas Kosciuszka,

1746-1817, generolas, žymus Lietuvos ir Lenkijos patriotas, kovojęs už Lietuvos, Lenkijos ir JAV laisvę. Bajoras, laikęs save lietuviu. Irgi sulenkintas. Kosciuszka laiške rusų carui Aleksandriui I rašė: "Pone, aš esu gimęs lietuviu..." Kosciuszka buvo irgi pareiškęs: "Vien už bajorus nekariausiu, noris visos tautos laisvės". 1794.V.7 d. savo raštu paskelbė valstiečiams asmens laisvę, nuosavybės teisę jų dirbamaj žemei.

Broliai Narutavičiai

Gabrielius - Lenkijos prezidentas; Stanislovas - aktyvus 1905 m. revoliucijos veikėjas ir Vilniaus lietuvių didžiojo seimo atstovas, reikalavęs nusavinti dvarininkų žemes, lietuvių Tautos Tarybos narys, pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės aktą.

Petras, inžinierius, irgi lietuvių veikėjas.

Plateriai

Lietuvos dvarininkų giminė, turinti grafų titulą, susiskirstiusi i dvi šakas: Broel-Platerius ir Platerius-Zyberkus. Daug žymių inteligentų, mokslus baigę, svarbias pareigas ėję, de- daugelio jėgos irgi ne Lietuvos labui buvo panaudotos.

Oginskiai

Lietuvos didikų kunigaikščių šeima per porą šimtmečių nuo XVII a. pabaigos vaidinusi Lietuvos politiniame ir kultūriname gyvenime žymią rolę. Ap- spaukščiai, kad ji yra davusi 17 senatorių ir daugybę kitų įtakingų valstybės vyrų. De- daugelio jėgos irgi ne Lietuvos labui buvo panaudotos.

Puzinai

Kunigaikščių giminė, gana plačiai pasireikšusi Lietuvos giminė, davusi tris katalikų vyskopus (vienas iš jų kardinolas), vieną stačiatikių vyskupą, vieną vaivadą, maršalką, du generolus, visą eilę dvasininkų seniūnų, teisėjų, gimnavosiu su Oginskiais. Daugelio jėgos, de-

lioms dienoms apsisitojusios net gulbės.

-ej

ja, irgi ne Lietuvos labui buvo panaudotos.

Panašiai ir dar daugelis.

Pilsudskiai

sena, dar pagoniškos Lietuvos siekianti giminė, kuri tada vadinosi Giniotais (Ginevičiais). Nuo Pilsudų dvarų Žemaitijoje gavo Pilsudskio vardą. Juozapas, 1867-1935, Lenkijos valstybininkas, maršalas, vaidinęs neabejotamai vieną svarbiausių vaidmenų atkuriant 1918 m. nepriklausomą Lenkiją ir dažnai tiesiog, o kartais tarpškai vadovavęs ir lėmęs lenkų tautos likimą. Jis svajojo Lenkiją su Ukraina ir Lietuva. Jo režimas kvėpėjo fašistine diktatūra. Jis visuomet visur tyčia nei reprezentavosi kaip lietuvis.

Kai Tautų Sąjungoje skundą referavo Voldemaras (jis buvo auksaburnis, iškalbus, visuomenę be užrašų, mokėjo laisvai labai gerai daug svetimų kalbų ir gerai atsimindavo daug reikalingų žinių) 6 valandas kalbėdamas gražia taisyklinga prancūzų kalba, smulkiai išdėstydamas įvairias skriaudas, kurias Lietuvai teko istorijos bėgy patirti iš Lenkijos, tai Pilsudskis, atstovavęs Lenkiją, nesugebėjo nieko pasakyti, kad atremti Lietuvos skundą, tik priėjęs viešai prie Voldemaro paklausė: "Karas ar taika?" Kai Voldemaras atsakė - žinoma, taika, - tai padavė vienas kitam ranką, pasisveikino.

Broliai Ivanauskai

Vienas brolis buvo Lietuvos universiteto žymus profesorius, zoologas, o kitas Lenkijoj veikėjas.

Kartą miške Tadas Ivanauskas sutikęs vyžotą vyrą su kirvių rankose, kuris užkalbines lietuviškai. Jis jo nesupratęs ir negalėjęs jam lenkiškai atsakyti. Bet tas įvykis turėjęs reikšmingų pasekų per visą jo gyvenimą.

(Būs daugiau)

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATORA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstant, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlonio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkčio apraštas Juozo Adomaičio - Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu i laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga pardudama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai i-vokietčių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orntaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik na Jurgio Jasinskio knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paizta, pridėti šokių parastantimo šlaikdoma.

3 - Naujienos, Chicago, 8, III. Wednesday, September 30, 1981

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, III. 60629 ♦ Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, III. 60629 ♦ Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, III.

• KUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-
DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakar.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months, in other U.S.A. localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$45.00 per year.

25 cents per copy

Nuo savaitės pirmos dienos dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams \$45.00
pusių metų \$24.00
tris mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:

metams \$40.00

pusių metų \$22.00
tris mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$2.00

kanadoje:

metams \$45.00
pusių metų \$24.00
vienam mėnesiui \$2.00

išsieniuose:

metams \$48.00
pusių metų \$26.00

naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujiųjų Ben-
dovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608. Telef. 421-6106.

Pilnais reikia siųsti paštu Money
Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį,
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Sovietams vis tebetruksta duonos

Vilniuje leidžiamas komunistų partijos organas "Tiesa" š.m. rugpjūčio 16 d. pirmame puslapyje įdėjo straipsnį "Nepalikite Ražienose nei Grūdo, nei Šiaudų". Kaip dar daugelis prisimename, tai vis tie patys nuvalkioti šikniai, kuriuos pirmą kartą išgirdome 1940 metais, bolševikams okupavus Lietuvą.

Nepriklausomos Lietuvos ūkio našumas buvo taip sparčiai pažengęs, kad paskutiniaisiais laisvo gyvenimo metais ir užsienį buvo eksportuojami dideli grūdų, sviesto, mėsos ir kitų produktų kiekiai. Šiandien ir mūsų pavergtoje tėvynėje žmonėms jau trūksta pagrindinių maisto produktų, nes beveik visa, kas pagaminama, išvežama į "plačiąją tėvynę Rusiją". Prieš Pirmąjį Pasaulinį karą ir pačioje caristinėje Rusijoje buvo užauginamas toks didelis grūdų derlius, kad vien iš Ukrainos "aruodo" buvo išmaistinama pusė tų laikų Europos.

Bolševikinei sistemai nusisusinus visą kraštą, Sovietijoje savos duonėlės nebeužtenka, reikia pirkti iš užsienio. Kaip žinome, didelius grūdų kiekius Sovietams parduoda ir Amerika. Dėl Afganistano okupacijos, grūdų pardavimas buvo laikinai sustabdytas, tačiau prezidentas Reaganas, laikydamasis prieš rinkimus ūkininkams duoto pažado, grūdų embargo praėjusį balandžio mėnesį nuėmė. Siemet grūdai Sovietams ir vėl yra parduodami.

Sovietai per paskutinius penkerius metus teisinasi, kad jų derlius labai nukentėjęs dėl nepalankių klimatinų sąlygų. Šių metų menko derliaus priežastimi esą dideli praėjusios vasaros karščiai. Ką kodėl laisvojo pasaulio spauda giliau priežasties neieško, ir kaip papūga tuos Sovietų pranešimus žodis žodin pakartoja, menko derliaus kaltę suversdama blogoms klimatinėms sąlygoms Sovietijoje.

Tačiau tikrosios maisto trūkumo priežasties reikia ieškoti pačiuose bolševikinio ūkio sistemos pagrinduose, kur nėra privačios iniciatyvos, nėra laisvo noro dirbti. Ten net ir derlius turi būti nuimtas naudojant nuvalkiotus ir kasmet kartojamus ūkius, o kolchozų baudžiauninkus grasinant botagu.

Kas kita yra laisvajame Vakarų pasaulyje, pavyz-

džiui, kad ir mūsų Amerikoje, kur laisvas ūkininkas gyvena pulkuose namuose, jo ūkio pastatai yra dideli ir gražūs, pilni modernios mašinerijos darbo palengvintiui ir našumo pakėlimui. Amerikos ūkininko namuose rasi elektrą, telefoną, radiją ir televiziją, šilto ir šalto vandens sistemas, automatinį šildymą ir vėdinimą, ir daug kitų patogumų. Net ir jo traktorių ir kombainų būdelės yra vėsiamos bei turi stereo muzikos sistemas. Amerikos ūkininkas žino, kad jis dirba sau, ir savo šeimos gerovei, todėl ir jo produktyvumas yra keliolika kartų didesnis už sovietinio baudžiauninko.

Jau ir Sovietų piliečiams nusibodo klausytis partijos paaiškinimų apie blogą derlių. Ten pradėjo kursuoti anekdotas: "Klausimas: Kas yra keturi didžiai Sovietų agrikultūros prieši? Atsakymas: Pavasaris, vasara, ruduo ir žiema".

Maskva siemet buvo užplanavusi turėti 236 mil. tonų grūdų derlių, bet vakariečiai numato, kad jų derlius bus 40-50 mil. tonų mažesnis, ir jie turės pirkti apie 30-40 mil. tonų užsienyje. Vien iš Amerikos, kaip pranešauja US News & World Report, nežiūrint atsalusių santykių, Sovietai bandys gauti pirkti apie 25 mil. tonų grūdų.

Sovietai aiškina, kad tie grūdai jiems yra reikalingi gyvulių pašarui. Tačiau atvykstantieji iš už geležinės uždangos tvirtina, kad ten nėra girdėta, kad grūdai būtų šeriami gyvuliams, kai duonos trūksta patiems žmonėms. Kiti dalyko žinovai atsargiai prileidžia, kad tuos milžiniškus grūdų kiekius Sovietai superka, norėdami sudaryti didesnes grūdų atsargas netolimoje ateityje pratomam karui.

Sovietijoje buvo pritrūkę ir bulvių, bet, nupirkus didesnius kiekius Olandijoje, krautuvėse jų ir vėl atsirado. Kai kuriose Sovietų imperijos vietose jau yra įvestas maisto produktų racionavimas.

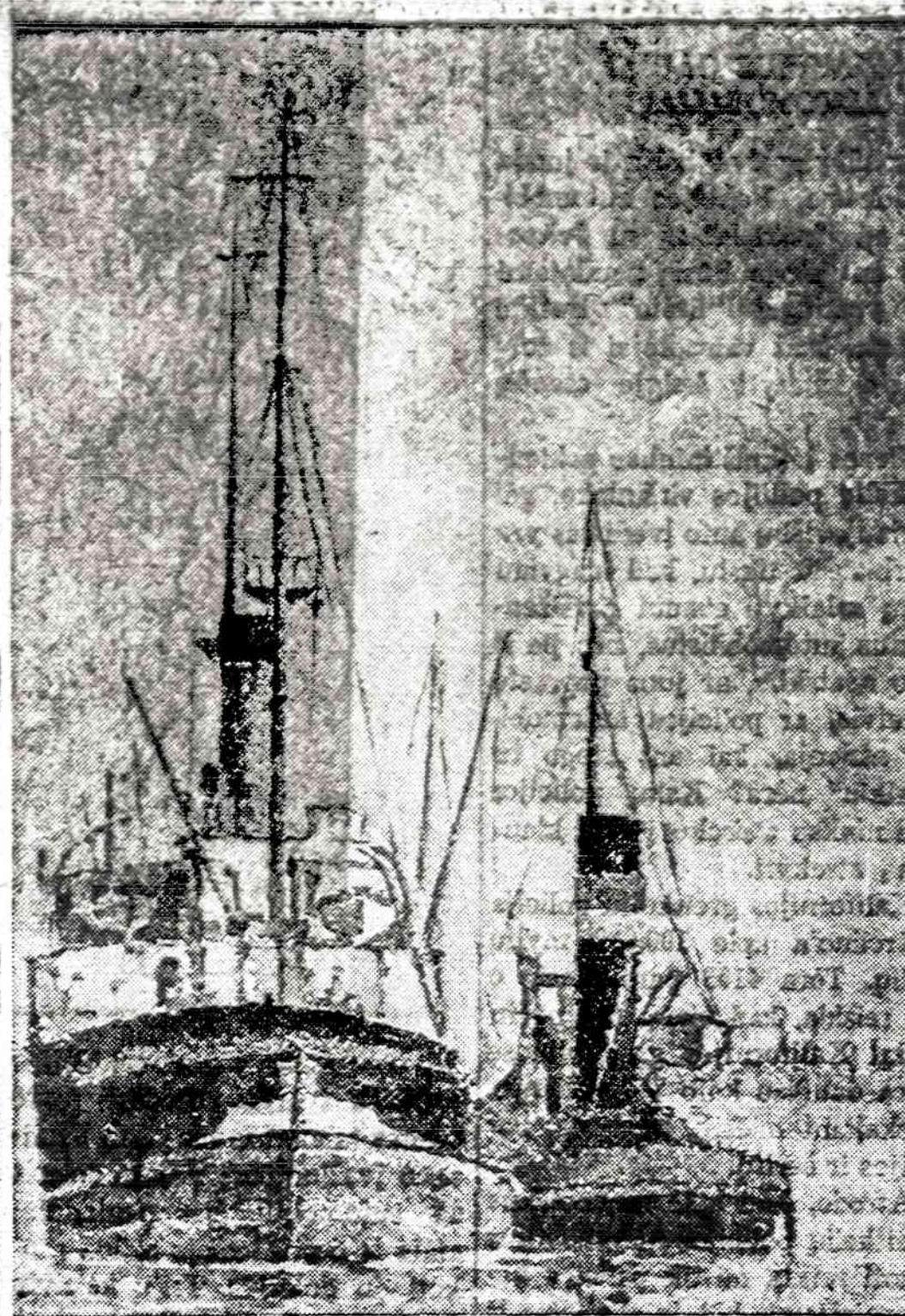
JAV siemet turėjo ir vėl rekordinį grūdų, sojos pupelių ir kukurizų derlių. Siemetinis Amerikos grūdų derlius buvo 18 procentų didesnis nei pernai ir, dėl javų pertekliaus, jau yra kalbama apie pasėlių ploto sekantiems metams sumažinimą. Tai gražus laisvojo Amerikos ūkio pranašumo ir Amerikos ūkininko produktyvumo pavyzdys.

Čikagoje dūsyk per mėnesį leidžiama komunistinė "Vilnis", kaip visada, kritikuoja ne Sovietus ir jų sistemą, bet stengiasi pajuokti ir pažeminti pačią Ameriką. Š.m. rugsėjo 3 d. numeryje "Vilnis" rašo:

"Pradžioje buvo matyti, kad iš prez. Carterio papurkštavimo prieš Tarybų Sąjungą neparduoti grūdų, nieko neišeis. Paskelbtas grūdų embargo žalos Tarybų Sąjungai tepadarė tiek, kiek uodo įkandimas buliui. (...) Prez. Reaganas pažadą fermeriams tesėjo, grūdų embargo atšaukė, bet ar Tarybų Sąjunga sutiks atnaujinti kontraktą, pagal kurį turi pirkti kasmet nuo 6 iki 8 mil. tonų, kilo abejonių. (...) Amerikos fermerių susirūpinimas kur dėti grūdus nėra atlyžęs, nežiūrint, kad embargo yra atšauktas, nes, kaip rodo ženklai, Tarybų Sąjunga nėra perdug linkusi pirkti Amerikos grūdus."

Štai kaip nelabai gudriai "Vilnis" politikieriai filosofavo. Kur yra mūsų komunistų lietuviška sąžinė, jei jie jos dar kiek turi? Kiekvienu atveju jie vis teisinasi maskoli, mūsų tėvynės pavergėja. Šiuo atžvilgiu prancūzų, italų ir kitų tautų komunistai stovi visa galva aukščiau, nes dažnu atveju jie turi savo nuomonę, priešiską Maskvai, kurios jie nebijo pareikšti.

Mūsų supratimu, būtų buvę daug geriau, jei prez-

Klaipėdos uostas 1931 metais

(Teofilas Petraicius piešinys)

KAIP SPARČIAI NUTAUTĖJAM IR KAIP SPARČIAI PRATURTĖJAM?

Daug viešai rašančių ir kalbančių sako, jog su lietuvių didėjančiu gerbūviu ateina ir nutautėjimas. Žodžiu, mes, gan sparčiai pasiduodam Amerikos suvirinimo katilui. Ar taip iš tikrųjų yra?

Atsakymas yra neigiamas. Tam teigimui duomenis suteikia Harold J. Abramson knyga, Ethnic Diversity in Catholic America, John Wiley and Sons, New York, 1973 metai. Autorius baigė visuomeninius mokslus University of Chicago 1969 metais, parašęs doktorato disertaciją — The Ethnic Factor in American Catholicism: An Analysis of Inter-ethnic Marriage and Religious Involvement.

Pagal The Official Catholic Directory 1970 metais, 48 milijonai katalikų šiaip pasidalino tautinio atžvilgiu:

Italai 10,000,000

Airiai 8,300,000

Yokiečiai 7,600,000

Lenkai 5,300,000

Prancūzai -

kanadiečiai 5,000,000

Rytų europiečiai 5,000,000

Ispaniška kalba 3,500,000

Anglai 1,500,000

Lietuviai 1,300,000

Skandinavai 200,000

Kiti 1,500,000

Iš viso 47,800,000

Pagal parinktą statistinį metodą Abramson apklausinėjo 42 lietuvių - es ir surado, jog trečiosios generacijos Amerikoje buvo 10 nuosimčių, antros 76%, o pirmos 14%. Iš Naujosios Anglijos buvo 39 nuosimčiai, iš Vidurinio

dentas Reaganas to pažado fermeriams nebūtų davęs. O jei jau buvo nuspręsta tą embargo nuimti, tai reikėjo prie susitarimo su Sovietais prikabinoti ir tam tikras sąlygas, kaip, pavyzdžiui, žmogaus ir tautinių teisių respektavimą, nežmoniška aukštų miltų už dovaninius siuntinius gimnėms Sovietijoje panaikinimą, ar pan. Kai pilvas tuščias, tai ir atkaklus bei užsispyręs priešas darosi nuolaidėšnis.

Su darbininkais, broliai apšviesti, Prieš piktą valdžią stokim kuopon, Už liuosybę pulkim kovon:

Kova nebaisi biedniem — Baisi ji rėdžiams piktiems.

Jau nuo šnipuko arba žandarų, Lyg didžbudelio — žmogūdzio caro, Gauja ūrėdų drebą prieš mus, Tai lai pradžia jės nelabums.

Kova nebaisi... ("D. B." 1903 m., nr. 4).

Panašaus turinio straipsnių, eilėraščių ir korespondencijų buvo laikraštyje metais kartojama, ir jie mustatė jo veidą, — "Išlų" ir kovingą virš jo pajėgumo, neįprastą režimo marloje tyloje ir žadinusio viltį, vėliau ryžtą. Tai buvo "griauamas" darbas. Jį lydėjo pozityvi mintis apie geresnio gyvenimo galimumą, apie laisvą žmonišką ateitį. Laikraštyje tilpo keli politinio turinio straipsniai, ir juose buvo dėstomi despotinės valstybės blogumai ir kokia turi būti "žmonių valdžia". Vienas straipsnių baigiamas tokiu paskatinimu:

(Rus draugian).

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine Director
1738 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antra septyniadienį 8-3 val.
Tel.: 362-2727 arba 362-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 440-3543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelės.
R. SERENAS. Tel. 925-8043

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 KIL A.M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Septyniadienį ir sekma-
dienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Vadėja — Aldona Daukus
Telef.: HENLOCK 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTIS
Programos vadėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
iš WITS stoties, 1110 AM banga.

2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYTI IR DĖK
TUS PARAGINK SKAITYTI
DIENRAŠTĮ "NAUJINIENOS"

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Brighton Parko Lietuvių Moterų
klubo poastoginis narių susirinki-
mas įvyks ketvirtadienį, spalio 1 d.,
1 val. popiet. Anelės Kojak salėje,
4500 So. Talman Ave. Nares prašo
nuos atsilankyti, nes yra daug svar-
bių reikalų aptarti. Po susirinkimo
bus ir valės.
Eugenija Strungys, rašt.

Uptės Draugiško klubo poastogi-
nis susirinkimas įvyks penktadienį,
spalio 2 d., 1 val. popiet. Anelės Ko-
jak salėje, 4500 So. Talman Avenue.
Nariai prašomi atsilankyti, nes yra
daug svarbių reikalų aptarti. Po susir-
kimo bus valės.
A. Kelys, rašt.

Našlių, Našlių ir Pavienių klubo
rudeninis piknikas-balis bus šesta-
dienį, š.m. spalio (Oct.) 3 d., Vėjų
salėje, 47th ir Campbell gatvės.
2 val. popiet. Bus smagi muzika, na-
mie gaminti valgiai ir "Door Prizes".
Visus kviečia Komisija

KAIP SPARČIAI NUTAUTĖ-
JAM IR KAIP SPARČIAI
PRATURTEJAM?

Alkelta iš 4 psl.

koplyčias Washington ir Ro-
moje.

Atėjo lietuviams katalikams
laikas išsireikšėti sau priklaus-
omas teises iš Amerikos bažny-
tinės aiškos hierarchijos. Viena
kovą jie jau laimėjo su lietuviš-
komis šv. Kazimiero kapinėmis.
Dabar jie turi sujungti visas lie-
tuviškas parapijas į Amerikos
bažnytinės hierarchijos sankcio-
nuotą teisinį ir ekonominį jun-
ginį. Galų gale, šis darbas turi
 būti pirmoje eilėje populiari-
mas lietuvių vienuolių spaudoje.
Lietuviai katalikai turi reikalaui
ti iš tos spaudos atsakomąjį dė-
l lietuvių katalikų reikalų.
Juozas Nendriūnas

Ar žinote, kad Kaukazos
viena iš nedaugelio žemės vietų,
kur tiek daug įvairių kalbų? Be
milijoninių tautų — gruzinų,
azerbaidžaniečių ir armėnų, čia
gyvena tautos, tautelės, turin-
čios tikrai po kelis tūkstančius
žmonių. Pats margiausias Da-
gestano rajonas. Čia gyvena 30
tautų.

"Gauti mušti nieko nereiš-
kia. Bet daug reiškia kas mu-
šė." (Napoleonas)

LIUDVIKAI APOLIENEI

mirus,

jos vyrui provizoriui Leonui ir artimiesiems reikiame
nuoširdžiai užuojautą ir kartu būdime skausmo valan-
doje

ELENA ir SIMONAS ŽELBAI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

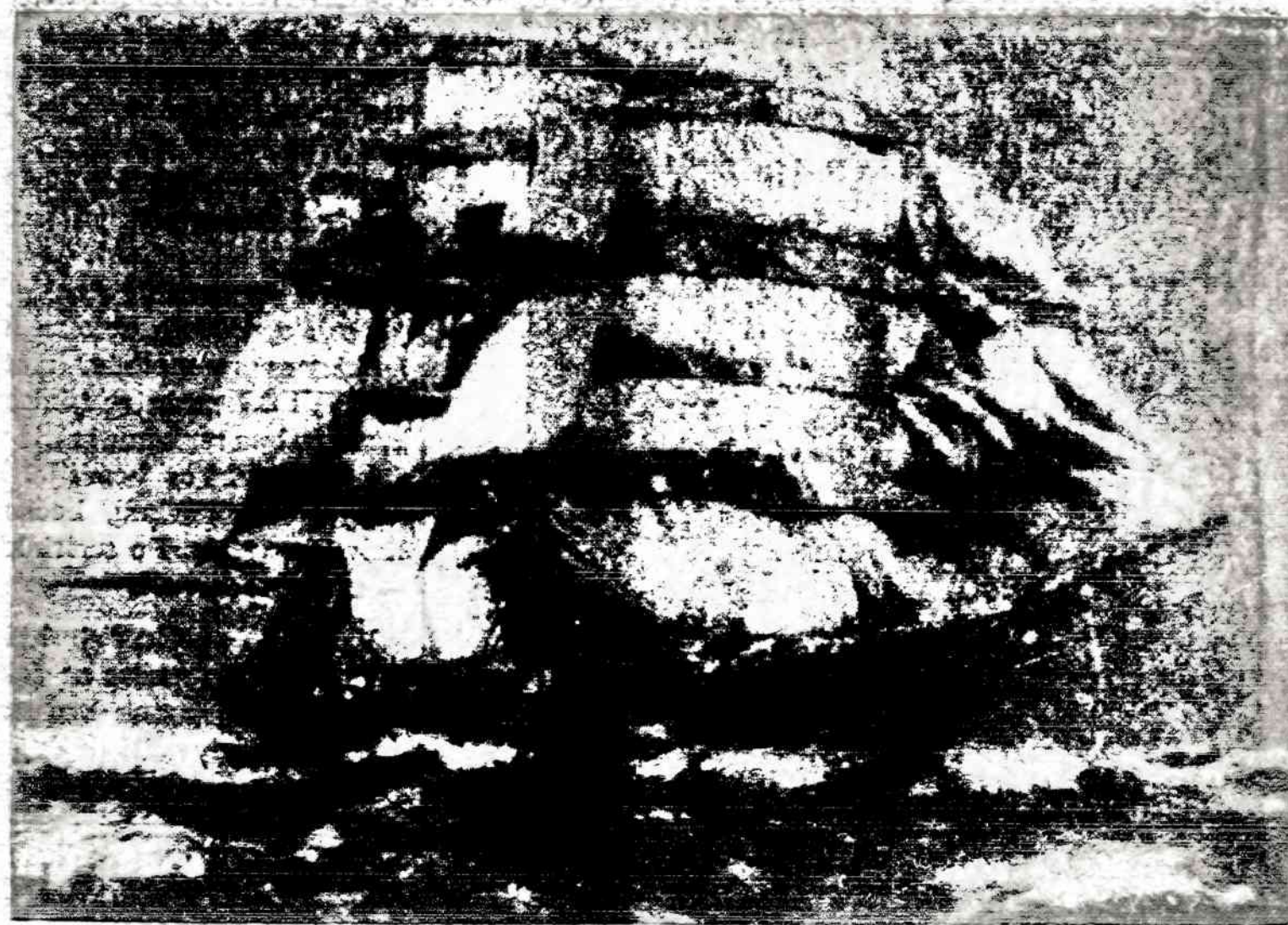
Cicero, ILL. 60640

Tel.: 652-5245

TRŪJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠEIMINIS
Patalpai ir laidojimo direktoriai

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

Burkavė "Cetty star"

Hannoverijėje mirė mokytojas Henrikas Šulcas (Heinrich Schulz)

Henrikas Šulcas, gimęs 1902
m. kovo mėn. 12 d. Leitgiriuo-
se, Šilutės apskr., Klaipėdos kra-
ste, mirė 1981 m. liepos mėn. 10
d. Šilutės ligoninėje, Hannoverij-
je, išbuvęs tik tris dienas tenai
širdies ataka. (Hertzinfarkt).

Baigęs Valstybinę Tauragės
Mokytojų Seminariją mokytoja-
vo Gaičiuose, Tauragės apskr.,
paskiau Tauragės mieste, vėliau
Kintų, Klauspūšių ir Pašūkių pra-
džios mokyklose. Klaipėdos kra-
stą 1939 m. kovo mėn. priver-
tos būdų prijungus prie hitleri-
nės Vokietijos turėjo mokytojau-
ti Hochsee, Angerburg apskr.,
Rytų Prūsijoje. Jam naciai ne-
davė mokytojo vietos Klaipėdos
krašte.

1942 m. jį paėmė į kariuome-
nė (Wehrmachtą) ir tik 1945 m.
rugpjūčio mėn. grįžo iš karo be-
laisvės. Vienertus metus dirbo
kaip tarnautojas Schuder cuk-
raus fabrike. Iki 1950 m. dirbo
Dolgen, Burgdorf apskr., kaip
mokytojas. Nuo 1950 m. ligi pen-
sijos 1967 m. dirbo kiti-chemijos
fabrike Friedrichshall, Schuder
1 kaime, kaip tarnautojas. 1923
m. gegužės 19 d. vedė Metą Mi-
kalytę (Meta Mikat, gimusią
1904 m. rugpjūčio mėn. 15 d.
Bismarko kaime, Šilutės apskr.).
Susiūokė Savių bažnyčioje.

Iš tos santuokos susilaukė še-
ši vaikus: 4 dukras ir du sū-
nus. Seniausias sūnus per An-
tarajį pasaulinį karą su 16 m. din-
ro be žinios. Laidotuvis įvyko
1981 m. liepos mėn. 15 d. iš Se-
nder kapinių koplyčios. Ani-
kopo sudėtas daug vainikų ir ge-
lių. Laidotuvis dalyvavo daug
žmonių, gimines, kaimynai ir
draugai iš Angerburg. Paliko
liūdincius: žmoną, 4

dukras, vieną sūnų, žentus, mar-
čią, anūkus ir anūkes bei kitas
gimines.

Buvo užsiprenumeravęs lietu-
vių evangelikų liuteronų laikraš-
tį "Svečia" skaite "Mūsų Spar-
nus" ir "Evangelijos Šviesa" bei
kitus lietuviškus laikraščius.

Zmonai, dukroms, sūnui žen-
tams, marčiai, anūkam ir anū-
kėms bei kitiems giminiams rei-
kiu mano nuosirdžiausią užuo-
jautą ir kartu liūdžiu su jais,
netekus ištikimo tėvynainio iš
Klaipėdos krašto. Išėkis, mie-
las Hendrikai, Viespaties ramybė-
je svetimoje žemėje nebepama-
savo mylimos tėviškos. Mes
Tavę neužmiršime ir visuomet
lankysime Tave pagarboje.
kun. Pr. Skėrys

LIETUVOS GIRIOS

Garsusis rasytojas Henrikas
Senkevičius, kurio tėvai ir sene-
liai gyveno Trakų apylinkėje,
yra parašęs "Lietuvos Girių Dai-
ną". Tų eilių turinį čia patiek-
sime:

"Maskolių valdžia išleido grie-
štą įsakymą Lietuvos miškams
neslamėti kitaip, kaip tik pagal-
surdalo gaida: "Dieve, saugok
carą!"

Nusiminė visa giria. Stovi me-
džiai tyliai; tartum suakmenėję.
Nesigirdi nei paukščių giesmės,
nei gyvulių balso. Genys bi-
josi stuksenti, savo snapu į me-
dį.

Tik laikas nuo laiko pasigirs-
ta maskolių žandarų šauksmas:
"Miškas pabūgo ir greitai už-
trauks cariską giesmę!"

Bet užpūtė vėjas iš vakarų
pusės. Jau išjudino pušų viršu-
nes. Susibavo ąžuolai, supur-
tė savo lapus beržai. Klausyk!-
mės! Grioje pasigirsta daina,
daina, kuri skamba vis galingiau
ir plačiau:
"Lietuva, tėvyne mūsų!"

TVARKINGAS GYVENIMAS ATSTUMIA SENATVĘ

Nėra aiškiai pravaista linijos,
kuri nustatytų, kur baigiasi vi-
dutinis amžius ir kur prasideda
senatvė.

Pergyventi metai dar nėra
ženklas jo fizinio ir protinio sil-
pnumo.

Yra žmonių 40 metų, o taip
pat yra 60 metų jaunuolių.
Priklauso kokioj nuotaikoj ir
sveikataj yra žmogus.

Kad išvengtum visokių susilp-
nėjimų ir nesugalavimų, reika-
linga racionaliai gyventi ir pri-
stikinti prie higienos taisyklių.
Saikas valgyne ir alkoholiniuo-
se gėrimuose, judėjimas tyrame
ore, pakankamai poilsio ir mie-
go, vengimas bereikalingų susi-
jaukimų, tai kelias palaikymui
ilgos jaunystės.

Draugiškumas ir meilė, tai
dvi gėlės iš tų pačių šaknų, tik
ši pastaroji turi daugiau žiedų,
— pareiškė vienas Bridgeporto
senbarnis.

MEDICAL FACTS

WHAT IS THE FASTEST GROWING
HEALTH CARE PROFESSION-AND WHY?

OSTEOPATHIC MEDICINE!
DOCTORS OF OSTEOPATHY,
D.O.'S, WILL MORE THAN
DOUBLE THEIR PRESENT
NUMBER-GROWING FROM
18,000 TODAY TO MORE
THAN 36,000 PHYSICIANS
IN THE NEXT 20 YEARS!

D.O.'S ARE FULLY LICENSED TO PRESCRIBE
DRUGS, PERFORM SURGERY AND UTILIZE
ALL OTHER SCIENTIFICALLY ACCEPTED
MEANS FOR TREATING INJURY AND DISEASE,
INCLUDING THE USE OF MANIPULATIVE
THERAPY.

PRIMARY REASON
FOR THE PROFESSION'S
RAPID GROWTH IS THE
EMPHASIS IT PLACES
ON TRAINING GENERAL
PRACTITIONERS.

ALTHOUGH ONLY FIVE
PERCENT OF THE PHY-
SICIAN POPULATION,
D.O.'S PROVIDE TOTAL
HEALTH CARE FOR MORE
THAN TEN PERCENT OF
THE PUBLIC, SOME 20
MILLION AMERICANS.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIMI

KOPLYČIOS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 7-1214

P. J. RIDIKAS

2454 So. HALSTED STREET

Tel. Yards 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, ILL.

Tel.: OLYMPIC 2-1043

PETRAS BIELIŪNAS

4343 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: Yards 7-1138 - 1139

TAMULYNAS

DAŽNIAU VARTOJAMI LIETUVIŲ KALBOJ FRAZEOLIZMAI

Kaip jau anksčiau esu rašęs aujienose, norint geriau pažinti lietuvių kalbą, jos išraiškinimą, nepakanka žinoti vien tik askirų žodžių reikšmes, bet reidinga pažinti ir mūsų kalboj rtojamus frazeologizmus, kuuds sudarančių žodžių reikšė neatitinka prazeologizmu iškšmes.

Lietuvių kalboje yra gausu airių frazeologizmų — būdinšnius, dažniau vartojamus, a ir paminėsiu. Kartais tenka ėirsti tokius pasakymus: kad ėiau, tad pūčiau ir akį iki de mto valandos. Tiesiogine asme toks pasakymas nėra škus — nepasakyta, dėl ko jis ėė ir į kieno akį. Bet kada rome, kad pūsti į akį (kartais sako kirsti į akį) yra frazeo gizmas ir jo reikšmė supran a perkelbine prasme: pūsti ėį reiskia miegoti.

Štai kitas pasakymas: pūsti ėlą į akis, arba dumti ėkis. ir frazeologizmai. Tiesioginė reikšmė nakiški, kaip gi pūsi ėlą į akis, ar dumsi į akis? frazeologizmu reikšmė: ne ėaudinėti, nemeluoti, niekų pasakoti, pvz.: Ką tu ėia m ėlų pui, pasakyk tai savo kučiams.

Arba štai turime pasakymą: mis šaudyti. Kokia to pasamo reikšmė? Ar žinote nors ną sutvėrimą, kuris galėtų mis šaudyti ir kad būtų ėdė ar Jonas ką nors akimis ioves? Turbūt, ne! Na, pavokim, gal mes klystam. Kam es šaudome iš šautuvų į ėinį — mūsų akis atlieka rbiausiąją tikslo dalį — pa tyti į taikinį. Ką gi sako šiuo ėju mūsų šnekamoji kalba iekokime pavyzdžių. Štai nas gyvosios mūsų kalbos pad yds: Kaimyno Marcė bažny ėje ne tiek meldžiasi, kiek savo mis šaudė į vyrus. Taigi aki šaudyti reiskia dairytis,

žiūrėti.

Pasakymas akis apsipilti su prantamas ir tiesiogine prasme, bet kaip frazeologizmo netiesio ginė reikšmė — prisigirti. Pa vyzdžiui: Akis apsipylęs ėina nō sia ardamas žemę.

Frazeologizmo į gūžį įdėti reikšmė — ką nors sūvalgyti, pvz., ėinu ką nors į gūžį įdėti — ką nors valgyti. Iš kailio nerti stengtis kam nors įtkiti. Iš pro to ėiti — ką nors neapgalvotai daryti, rūpintis, sielotis, pvz.: Marcė dėl kaimyno berno iš proto ėina.

Pasakymas galvom ėiti tiesio gine prasme visai bereikšmis, bet šio frazeologizmo reikšmė (netiesioginė) yra — išdykau ti, dūkti. Frazeologizmas liežuviu sudirbti vartojamas reikšme apkalbėti, apšmeižti ką nors. Liūdna diena — baisi diena nei giamais įvykiais, sumišimas. Frazeologizmas žadėtoji valan da vartojamas netiesiogine pras me — jo prasme turi mirties reikšmę, nes seniau tikėjo, kad kiekvienam yra likimo nustaty tas mirties laikas.

Kada žmogus nuolat giriąsi, tai jam laudis yra sugalvojusi tokį frazeologizmą: kas šuniui uodegą pakels, jei ne pats. Ati tiko kirvis kotą — susitiko vie nodo būdo ypatybėmis žmonės — toks tokį suliko ir vienas antram patiko, arba priešingai.

Pasakymas žilė galvon — vel nias uodegon — tiesiogine pras me šis frazeologizmas nesu prantamas, bet jis vartojamas netiesiogine reikšme — vesti, iekėti. Kada senas vyras sugal voja vesti, ar sena moteris nori ištekti, jiems taikomas šis fra zeologizmas: žilė galvon — vel nias uodegon. Arba kada koks nors senis šaudė akimis (žiūri) į jaunas merginas, ar nori vesti jauną merginą, tai ji charakte rizuoja taip: žilė galvon — vel nias uodegon, senis padūko ir uodegą užriėtė.

Su vištom gulti — šio frazeo logizmo reikšmė — ėiti anksti miegoti. Su gaidžiais kelti — anksti rytą kelti. Kaime, kada žmonės dar laikrodžių neturėjo, ėidavo anksti vakare miegoti, o rytą, vos gaidžiams pragydus, anksti keldavo.

Pasakymas nosį kaitioti reišk ia kištis ne į savo reikalus, pavyzdžiui, nekišk nosies, kur nereikia — nesikišk ne į savo reikalus. Musmirių užėsti var tojamas reikšme kvailioti, pvz.: Kalba kaip musmirių užėdęs (neprolingai). Išvirsti iš klum pių vartojamas reikšme numirti, pvz.: Gaila žmogaus, dar jau

nas išvirto iš klumpių — mirė.

Štai pavyzdys, kaip frazeolo gizmais nusakomas žmogaus apskrumas. Tas vyrukas ne iš kelmo išspirtas, jis vėtytas ir mėtytas, vėlnio neštas ir pame stas, jis gali per kitų galvas lipti — jis niekur neprazus.

Frazeologizmas į šuns dienas išdėti yra suprantamas perkelt ine reikšme — išniekinti, iš plūsti. Kovoti su vėjo malūnais (kilęs iš Servanteso "Don Ki choto") vartojamas reikšme — beprasmis jėgų ėikvojimas.

Ėretį pirmu šmuku supran tamas tiesiogine reikšme, bet šis pasakymas vartojamas ir perkeltine prasme — visur no ras pirmauti, vadovauti, savo galią primesti kitiems.

Barzdą prisūti perkeltine prasme reiskia apgauti, neišė sėti. Pamenu, seniau Lietuvoje mokiniai dainuodavo: "Sakyk, Maryt, kodėl neatėjai, aš lau kiau tavęs visą dieną, tu man barzdą prisūvai".

• Bėda nesibeldama ateina, basliu varoma neišeina.

TRUMPAI

— Lietuvių Opera lapkričio mėn. pirmomis dienomis To ronto dainos mėgėjams dainuos "Lietuviai". Toronto apylinkės lietuviai galės puičių balsų pasi klausyti Ryersono salėje.

— Balys Brazdžionis padės R. Rudaitienei redaguoti Pasaulio Lietuvių Dienų spaudos ir infor macijos žinias.

— Chicago Lietuvių Spaudos klubo susirinkimas įvyks spalio mėn. 2 d. 7 val. vak. Lietuvio Sodyboje, 6515 S. California Ave. Bus svarbių pasitarimų, tad nariai ir prijaunantieji prašomi gausiai dalyvauti.

Valdyba

BUVUSIŲ LIETUVOS POLICI JOS TARNAUTOJŲ KLUBO "KRIVULĖS" VALDYBOS

KVIETIMAS

Jūs esatė kviečiami į pamal

das, kurios įvyks 1981 metų spa lio mėnesio 4 dieną 10:30 val. Šventos Mergeš Marijos Gimi mo parapijos bažnyčioje, 6820 So. Washtenaw, Chicago, ė, Ill., Angelų Sargų šventėje už žuvu sūs ir mirusius policijos tarnau tojus.

Tuoju po pamaldų Anelės Ko jak salėje, 4500 So. Talman Ave., šaukiamas visuotinis metinis KRIVULĖS narių susirinkimas, kuriame bus renkama nauja val dyba ir revizių komisija. Bus daug kitų nutarimų, liečiančių Krivulės veiklą. Po susirinkimo — tradicinė kavutė.

Valdyba nuosirdžiai kviečia visus Krivulės narius su šeimo mis bei pažįstamais kuo skait lingiausiai dalyvauti.

Krivulės Valdyba

St. Petersburg, Fla.

(R) Lietuvių Bendruomenės St. Peterburgo Apylinkės Val dyba savo š.m. rugsėjo mėn. 1 dieną turėtame posėdyje nu tarė rugsėjo 30 dieną 3 val. po piet Lietuvių klubo mažojoje salėje sušaukti visuotinį Apy linkės narių susirinkimą.

Susirinkimo dienotvarkėje, be kitų svarstytinų dalykų, yra nu matyta ir Apylinkės Valdybos pirmininko Vlado Vaitiekūno paskaita tema "Šamoningas lie tuvis".

Apylinkės pikniką — geguži nę numatyta ruošti š.m. spalio mėn. Lake Seminole parke.

Nariai ir prijaunantieji ma lo niai yra prašomi dalyvauti.

Valdyba

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsa kymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

• Mahometo pasekėjai labai griežtai laikosi savo tikėjimo, ypač santykiavime su moteri mis. Prsakymas — negeisk save artimo moters — yra šventai už laikomas. 1612 metais Persijoje Tatta provincijoje gubernato rius Churso Chan pastatė 300 bažnyčių, atgailaudamas, kad netyčia žvilgtėrėjo į besinau dancią kaimyno žmoną... Įdo mu, kaip ten yra dabar.

• Vieno cento pošto atviru kas Amerikoje buvo apyvartoje nuo 1873 metų sausio 1 dienos, kai Kongreso nutarimu pošto atviraiskis pradėjo kainuoti jau 2 centus. Tiesa, tokia pat išim tis buvo per 20 mėnesių ir Pi rmojo Pas. karo metu — atviru kas ir tada kaštavo du centus.

Brangiausia, kas yra, tai tik ros žmonių širdys, kurių tūks tanchiuose teatsiranda tik viena tikra. — J. W. Goethe

REAL ESTATE

Manai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Manai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAL

VISU ROŠIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Arti 73 ėios ir Campbell, 2 butų medi nis, didelis kiemas. Tik \$38,500.

Marquette Parko apylinkėje liuksusi nis 12 butų. Parduotas.

Arti 69-tos ir Rockwell mūrinis, 2 butų. Parduotas.

Brighton Parke mūrinis — 3 butai ir krautuvė. Parduotas.

Dar turime pirkėjų ir gerų namų investavimui.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Notary Public

Insurance, Income Tax

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs ra diatoriai, gazo šildymas. Mar quette Parke. Šėna kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai, 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

• Su \$15,000 pirkėjui proga Marquette Parke gauti labai švariai užlaikytą mūrinį namą, nes pardavėjas duoda paskolą seniau imamais procentais.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

rašom palikti savo telefono nu merį automatiname aparate.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

T & F SEWERAGE & PLUMB NG. Rod any drain line for \$25. f not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements.

523-1962

BUDGET SEWER AND PLUMBING

ANY RODDING AND DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

KILLS FLEAS, TICKS!

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turliu Chicago miesto laidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIUS PUMPITIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DĖMESIO 62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$1200 puseičiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4445 So. ASHLAND AVE. Tel. 523-8775

Dengiami ir taisome visų rū šių stogus. Už darbą garan tuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisyimas 2646 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7498 Taip pat daromi vertimai, giminių išskvietimai, pildomi pilietybės pra tyimai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapalis, Agent 3208½ W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642 • 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATU DRAUGIJA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

2458 W. 69th St. Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 val. Seštadienis nuo 9 iki 12-tos arba pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS Darbo valandos: nuo 9 val. rytą iki 6 val. vak. Seštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5161 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX

Frozen Suckers

1 envelope KOOL-AID® Unsweetened Soft Drink Mix, any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water

Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or spoon into each. Freeze until firm. Makes about 20.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydy tojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir ausirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTORA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL. 60608

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need. Don't be a Born Loser!